

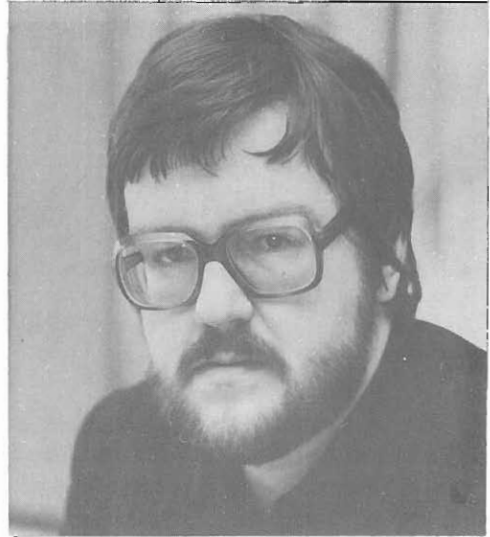
Haalit keräävät kansaa Connecticutissa

Connecticutin osavaltio, Yhdysvaltojen koillisosassa, oli aikoinaan varsin tärkeä suomalaisten siirtolaisten keskus. Vaikka suomalaisten rivit ovat harvenneet, kulttuuritoimintaa ja keskinäistä yhteydenpitoa edelleen on. Ennen vuodenvaihdetta Sampo-seura, Canterburyssa, piti joulukokouksen, asevelijärjestö Ryhti kokoontui Eero Martinin kotiin Westreddingiin ja Aura-seura piti perinteiset lastenjoulujuhlat Voluntownissa.

Sampo-seuraa elvytetään

Sampo-seuran joulukokous oli monessa suhteessa tärkeä. Vanha kunnianarvoisa Sampo-haali on nähnyt parempia ja huonompia aikoja. Sen palkeilla ovat esiintyneet monet suomalaisen viihdemaailman tähdet. Tummeiden kuljien taustoihin ovat kirjoittaneet nimensä niin Tapio Rautavaara kuin Esa Pakarinen, niin Lasse Pihlajamaa kuin Veikko Ahvenainenkin. Haali tarvitsee taas kunnostusta ja siitä huolta pitämään ollaan perustamassa uudenlaista Sampo-seuraa, joka saa englanninkielisen nimen – The Finnish-American Heritage Society.

Seuran elvytystoimintaa johtaa kunniankonsuli Kalle Anderson. Säveltäjä ja muusikko Hannu Mäkipuro kirjoittaa parhaillaan musiikinäytelmää 'dinner theater' -esityksiin, joita Sampo-haalissa tullaan järjestämään syksyllä. Sampo-seura hoiti myös Suomen edustamisen kansainvälisillä päivillä, jotka Eastern Connecticut State University, Willimantic Ct. järjesti tammikuun 17.-18. päivä.

Mikko A. Salo toimii vierailevana professorina Connecticutin yliopistossa lukukausina 1986-1987. Hän on siellä ollessaan tutustunut myös paikallisten suomalaisten toimintaan.

Vanha elokuva

Asevelijärjestö Ryhti on Suomen talvisodan veteraanien perustama. Se järjesti syksyllä suuret peuraillalliset Lomalassa, suomalaisen perinteikkäässä kohtauspaikassa Fishkillissa, New Yorkin osavaltiossa. Illallisiin osallistui yli 200 ihmistä.

Aura-haali, Voluntown, Conn. 14.12.1986. Haalin uudelleen rakentamisen kunniaksi tehdyn muistolaatan luovuttaminen. Luovuttajat: kunniakonsuli Kalle Anderson ja taiteilija Hannu Mäkipuro, vastaanottajat: pj. Ed Suominen ja Aino Williams (sihteeri). Henkilöt lavalla vasemmalta: Mäkipuro, Suominen, Williams ja Anderson.

Ryhdin joulujuhlassa Eero Martinin kodissa oli nelisenkymmentä vierasta. Katsottavaksi oli saatu vanha amerikkalaisten tekemä elokuva talvisodasta ja Aura-seuran jäsenen Anja Mällisen kokoama leikekirja sodanaikaisista uutisista sellaisina kuin ne esiintyivät aikansa sanomalehtien palstoilla.

Uusi Aura-haali

Vanha Aura-haali Voluntownissa, Connecticutin kaakkoisosassa, rakennettiin 1920-luvulla. Pikkupoikien tulitikkuleikeistä syttynyt tulipalo tuhosi sen kuitenkin vuonna 1980. Päätös haalin uudelleen rakentamiseksi syntyi pian ja nyt uusi haali on jo ollut muutaman vuoden täydessä käytössä. Varsinkin kesäaikana Aura-haalilla on paljon toimintaa. New Yorkissa asuvilla suomalaisilla on kesähuiloita Voluntownin ympäristössä ja Beach Pondin rannoilla. Heidän kesänviettoonsa kuuluu tanssit Aura-haalilla.

Muistoksi menetyksellisistä ponnisteluista haalin uudelleen rakentamiseksi seura sai metallilaatan kiinnitettäväksi salin seinään. Laatan vastaanottivat seuran puheenjohtaja Ed Suominen ja sihteeri Aino Williams. Laatan luovuttivat kunniakonsuli Kalle Anderson ja taiteilija Hannu Mäkipuro. Luovutustilaisuus oli osa seuran joulujuhlan ohjelmaa 14.12.1986.

Joulu haalissa

Aura-seuran perinteisiin kuuluu lasten joulujuhlan järjestäminen vuosittain. Juhliin osallistuu ensimmäisen, toisen ja kolmannen polven suomalaisia koko Connecticutin alueelta. Tämä vuonna vieraita oli noin satakunta.

Salii oli koristettu jouluiseksi kuusin ja kynttilöin. Kunniapaikalla olivat Suomen ja Yhdysvaltain liput sekä tasavallan presidentti Mauno Koiviston virallinen kuva.

Juhlan juontajana toimi kunniakonsuli Kalle Anderson. Ohjelmaan kuului paljon

musiikkia ja lasten esittämää ohjelmaa. Taiteilija Hannu Mäkipuro esitti poikansa Markin ja tämän ystävän Danny Martinean kanssa torvisoittoa. Mark ja Danny opiskelevat musiikkia Eastern Connecticut State Universityssa. Hannu Mäkipuro esitti myös kaksi säveltämäänsä ja sanoittamaansa joululaulua.

Griswoldin peruskoulusta oli joukko oppilaita opettajansa Shirley Shawn (o.s. Jalkanen) johdolla osallistumassa juhlaan. Lapset lauloivat, tanssivat ja esittivät katkelman musikaalista Ann. Tunnelma oli kuin vanhan suomalaisen kansakoulun kuusijuhlassa.

Juhla huipentui joulupukin saapumiseen. Kun lahjat oli avattu, yleisö siirtyi nauttimaan emäntien joulupöydän antimia. Ruokaa oli joulupuurosta torttuihin ja monenlaisiin kakkuihin.

Haaste tutkijoille

Useimmat Suomessa asuvat suomalaiset tietävät, että New Yorkissa on Imatra-haali ja että Floridassa on paljon suomalaisia siirtolaisia. Mutta kuka tietää, että Connecticutis-

sa on vielä Aura-haali ja Sampo-seura? Kuka tietää, että Aura-haalilla tanssitaan kesäisin ja että Sampo-seura suunnittelee näytelmätoimintaa ensi syksyksi?

Connecticutin osavaltio on historiallista teollisuusseutua. Täällä on valmistettu Colt-revolverit, Stetson-hatut ja monet muut maailmankuulut teollisuustavarat. 1960-luvun lopun ja 1970-luvun alkupuolen taantumän jälkeen Connecticut, niinkuin koko Uusi-Englanti, on kokenut 1980-luvulla voimakkaan taloudellisen nousun aikaa. Alueella vallitsee täystyöllisyys, rakentamistoiminta on vilkasta ja tehtaiden ja telakoiden tilauskanta on hyvä. Taloustieteilijät ennustavat, että Connecticut tulee olemaan lähivuosina Yhdysvaltojen osavaltioista rikkain henkilökohtaisilla tuloilla per capita mitaten. Uusi-Englanti on saamassa takaisin sitä talouden ja tutkimuksen johtoasemaa, joka sillä Yhdysvaltojen historiassa on perinteisesti ollut.

Sellaiset Connecticutin paikkakunnat kuin Brooklyn, Canterbury ja Voluntown, ovat vanhoja Suomesta tulleiden siirtolaisten

Aura-haalin joulupöytä.

Aura-haalin joulujuhlan alkulaulu 14.12.1986.

keskuksia. Ensimmäisen polven siirtolaisista on suuri osa jo eläkeläisiä, mutta on myös uusia siirtolaisia - suomalaisia, jotka ovat tulleet tänne hankkimaan ammattia ja opiskelemaan, perustaneet perheen ja jääneet vähitellen pysyvästi. Toisen ja kolmannen polven suomalaisia toimii kaikissa ammateissa sorvareista professoreihin.

Taloudellisesti hyvinä aikoina näillä ihmisillä on varaa ja aikaa ylläpitää kiinnostustaan suomalaista kulttuuria ja suomalaisia perinteitä kohtaan. Vuosisadan alkukymmeninä perustetut haalit ovat silloin luontaisia kohtaamispaikkoja. Haaleista yritetään pitää huolta ja niitä käytetään. Haaleilla kohtaavat ne ihmiset, joille suomalaisuus on osa identiteettiä.

Haaleihin liittyy paljon muistoja ja historiaa, joka olisi vielä suomalaisten siirtolaistutkijoiden tallennettavissa. Haalit eivät kuitenkaan ole vain historiaa, vaan osa Amerikan suomalaisten nykypäivää. Tässä valtavassa kansojen sulatusuunissa on edelleen pieniä kokoushuoneistoja, joiden seinällä on kaukaisen Suomen lippu ja Suomen tasavallan presidentin kuva. Näiden seinien

sisäpuolelle kokoontuu ihmisiä, joille Suomi ja suomalaisuus merkitsevät jotakin erityistä. Miksi ja millä tavoin - siinä olisi tutkijoille tutkittavaa.

Sampo-haalissa tanssitaan.